

OTÁZKY Z VIEROUKY

1. **Človek je schopný poznať Boha.**

Ako možno poznať Boha? 3 prístupové cesty.

Jednotlivé etapy Božieho zjavenia. Ako sa odovzdáva Božie zjavenie?

Kánon Písma Svätého a jeho knihy – vymenovať aspoň po 10 kníh zo Starého a Nového Zákona)

Ako možno poznať Boha podľa PS?

2. **Verím v Boha Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme.**

Symbody viery. Najdôležitejšie 2 symbody viery.

Verím v Boha – Ako sa predstavuje Boh? Rôzne pomenovania Boha?

Verím v Otca – Čo zjavuje JK o Otcovi?

Verím v Stvoriteľa neba i zeme – Stvorenie kto, koho, prečo? Ako to bolo?

3. **Antropológia**

Stvorenie človeka – 2 obrazy? 2 zložky človeka a ich vzťah? Pôvod zložiek?

Nadprirodzené vybavenie prvých ľudí pred hriechom?

Zlo vo svete – prečo existuje a ako vzniklo? Dedičný hriech? Prečo Boh dopúšťa zlo?

4. **a) Verím v Ježiša Krista, nášho Pána.**

Ježiš, Kristus, Jediný Boží Syn, Pán

b) Ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Márie Panny

Vtelenie, Pravý Boh a človek, Počal sa z DS a narodil sa z Márie Panny, Mariánske dogmy

5. **a) Trpel za vlády Poncia Piláta, bol ukrižovaný, umrel a bol pochovaný**

Ježiš a Izrael, Umrel a bol pochovaný – prerozprávať priebeh (Zelený štvrtok, Veľký piatok), Pascha

b) Zostúpil k zosnulým, tretieho dňa vstal z mŕtvych

Zostúpil k zosnulým, Zmŕtvychvstanie, Pravda o zmŕtvychvstaní.

6. **a) Vystúpil na nebesia, sedí po pravici Boha Otca všemohúceho**

Nanebovstúpenie Pána – príkazy, Pravica Otca

b) Odtiaľ príde súdiť živých i mŕtvych

Parúzia, Čas druhého príchodu, Posledný súd

7. **Duch Svätý**

Definícia? Pomenovania a symbody? Kedy ho poslal? Prečo? Ako účinkuje v Cirkvi a v ľudských dušiach? Vymenuj dary DS. Vymenuj hriechy proti DS. Aké je ovocie DS?

8. **Cirkev**

Definícia? Založenie a poslanie? Dva prvky? Územná štruktúra? Hierarchia Cirkvi? Služby Cirkvi?

9. **Známky Cirkvi**

Prečo je Cirkev.....? Mená aspoň 6 apoštolov.

10. **a) Spoločenstvo svätých**

Definícia? Rozdelenie? Vzájomné vzťahy?

b) Odpustenie hriechov

Odpustenie – dedičný + osobné? Odkiaľ má moc? Náuka o odpustení?

11. **a) Vzkriesenie tela a život večný**

Vzkriesenie tela – definícia? Vstať z mŕtvych: Ako? Kto? Kedy?

b) Život večný

Čo je večný život? Posledný súd – nebo, očistec, peklo? Slovko Amen.

1. ČLOVEK JE SCHOPNÝ POZNAŤ BOHA

Ako možno poznať Boha? Prístupové cesty k poznaniu Boha.

A.) PRIRODZENÝM SVETLOM ROZUMU:

Človek stvorený na Boží obraz je pozvaný Boha poznávať a milovať (nemôžeme milovať čo nepoznáme...).

B.) CEZ BOŽIE ZJAVENIE

Jednotlivé etapy Božieho zjavenia sú:

- 1 – *prví rodičia* (Gn 2,15-17)
- 2 – *Noe* (Gn 6,5-8, 18-19, po ukončení potopy = 9,8-9, 12-15) – *Babylonská veža*
- 3 – *Abrahám* (Gn 12,1-3; 17,1-7,9)
- 4 – *Izraeliti* (Ex 19,3-8; 20,1-17 – Desatoro; 24,5-8.11b) – *potom zlaté teľa*.
- 5 – *Ježiš Kristus* – zmluva vo večeradle, potvrdená na Veľký piatok

Veźmite a jedzte z neho všetci, toto je moje Telo, ktoré sa obetuje za vás.

Veźmite a pite z neho všetci. Toto je kalich mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás i za všetkých na odpustenie hriechov. Je to krv novej a večnej zmluvy. Toto robte na moju pamiatku.

Odovzdávanie Božieho zjavenia

APOŠTOLSKÁ TRADÍCIA - je to *ústne* odovzdávanie Božieho zjavenia prostredníctvom apoštolov, ktorí hovorili všetko, čo sa dozvedeli z Kristových úst.

PÍSMO SVÄTÉ - je to *písomné* odovzdávanie Božieho zjavenia cez svätopiscov, ktorí z vnuknutia Ducha Svätého napísali Božie Slovo.

Kánon Svätého Písma

Kánonom Svätého písma je úplný zoznam posvätných spisov. Starý zákon tvorí celkom 45 kníh a Nový zákon celkom 27 kníh.

Knihy Starého Zákona:

Genezis, Exodus, Levitikus, Numeri, Deuteronomium, Kniha Jozue, Kniha Sudcov, Kniha Rút, Prvá kniha Samuelova, Druhá kniha Samuelova, Prvá kniha Kráľov, Druhá kniha Kráľov, Prvá kniha Kroník, Druhá kniha Kroník, Kniha Ezdrášova, Kniha Nehemiášova, Kniha Tobiaš, Kniha Judita, Kniha Ester, Kniha Jób, Kniha Žalmov, Kniha Prísloví, Kniha Kazateľ, Pieseň Piesní, Kniha Múdrosti, Kniha Sirachovho syna, Kniha proroka Izaiáša, Kniha proroka Jeremiáša, Kniha Nárek, y,

Knihy prorokov: Baruch, Ezechiel, Daniel, Ozeáš, Joel, Amos, Abdiáš, Jonáš, Micheáš, Nahum, Habakuk, Sofoniáš, Ageus, Zachariáš, Malachiáš a dve knihy Machabejcov: Prvá kniha Machabejcov, Druhá kniha Machabejcov.

Knihy Nového zákona:

Evanjeliá: podľa Matúša, podľa Marka, podľa Lukáša, podľa Jána; Skutky apoštolov

Listy svätého Pavla: Rimanom, Prvý a Druhý Korint'anom, Galat'anom, Efezanom, Filipanom, Kolosanom, Prvý a Druhý Solúnčanom, Prvý a Druhý Timotejovi, Títovi, Filemonovi, Hebrejom;

Iné listy: Jakubov list; Prvý a Druhý Petrov list, Prvý, Druhý a Tretí Jánov list, Júdov list, Zjavenie apoštola Jána.

C.) BEZPROSTREDNÉ VIDENIE:

Zjavenie sv. Jána apoštola...

Písmo Sväté hovorí, že Boha možno poznať:

1) **cez prírodu** - „Nebesá rozprávajú o sláve Boha a obloha hlása dielo jeho rúk.“ (Žalm 18, 2)

2) **cez svedomie** - že aj pohania, majú požiadavky zákona vpísané vo svojich srdciach.

3) **ľudské srdce** - to je ďalšie miesto, kde možno hľadať a objavovať Boha: „Boh je Láska,“ hovorí PS.

2. VERÍM V BOHA, OTCA VŠEMOHÚCEHO, STVORITEĽA NEBA I ZEME

Symboly viery

Už od prvopočiatkov sa Cirkev usilovala sústrediť to, čo bolo pre jej vieru podstatné. Zo všetkých Písem vybrala tie najhlavnejšie časti, ktoré tvoria a dopĺňajú jednotné učenie viery.

Takéto súhrny sa nazývajú „*vyznania viery*“, lebo predstavujú súhrn viery, ktorú vyznávajú kresťania. Nazývajú sa tiež „*Krédo*“ podľa slova „*verím*“, ktoré býva umiestené na ich začiatku. Tiež sa zvyknú označovať ako „*symboly viery*“.

Najdôležitejšie (symboly) vyznania viery

Apoštolské vyznanie viery - verné zhrnutie viery apoštolov.

Nicejsko-carohradské vyznanie viery - vzniklo na prvých ekumenických konciloch

VERÍM V BOHA

Akým menom sa predstavuje Boh? *38,40**

Boh sa svojmu ľudu zjavoval postupne pod rozličnými menami, ale až zjavenie Božieho mena YHWH (Ja som, ktorý som), ktorého sa dostalo Mojžišovi v horiacom kríku sa ukázalo ako podstatné pre Starú i Novú zmluvu.

Boh sa predstavuje ako „živý a verný Boh“ = „*Ja som Boh tvojho otca Abraháma, Boh Izáka a Boh Jakuba*“ (Ex 3,6).

Rôzne pomenovania Boha

JAHWE - Ja som, ktorý som. (Ja som ten, ktorý som tu pre vás)

ELOHIM - ten, ktorý má plnú moc

ADONAI - Pán, Veliteľ, Sudca

VERÍM V OTCA

Čo nám Ježiš Kristus zjavuje o Otcovi?

K plnej predstave Boha nás priviedol až Ježiš Kristus. Nezrušil rysy Boha známe v Starom zákone, ale doplnil ich novými. Zjavil nám Boha ako Otca, ktorý je milosrdný, je Láskou.

Starý Zákon = **Boh policajt, sudca**

Nový Zákon = **Boh Otec**

VERÍM V STVORITEĽA NEBA A ZEME

Stvorenie – kto, prečo, koho?

Svet stvoril Boh svojim slobodným rozhodnutím. Svet nie je výtvorom slepého osudu, ani náhody.

Dôvod prečo ho stvoril, je veľmi jednoduchý – chcel sa s tou krásou, ktorú stvoril podeliť s niekým, kto to bude vnímať. Preto stvoril:

Anjelov - sú to čisto duchovné, netelesné neviditeľné a nesmrteľné stvorenia obdarené rozumom a slobodnou vôľou

Človeka - ktorého stvoril „na svoj obraz“.

Stvorenie – ako to bolo?

Písmo Sväté nás učí, že Boh stvoril svet za 6 dní. Je to samozrejme obrazné vyjadrenie svätopisca, nejednalo sa o konkrétnych 6 dní, ale o 6 časovo neohraničených období. (cirkev a evolučná teória). Nemôžeme to teda chápať chronologicky, ale obrazne.

Dôležité sú práve 6 etapy stvorenia a 7 deň odpočinku.

3. ANTROPOLÓGIA

NÁUKA O ČLOVEKU (ANTROPOS = ČLOVEK)

Stvorenie človeka => 2 obrazy

Gn 1,26n = „A stvoril Boh človeka *na svoj obraz*, na obraz Boží stvoril ho, muža a ženu stvoril ich. (Dnes sa hovorí, že človek mu to perfektne vrátil - stvoril si Boha na svoj obraz)

Gn 2,7 = „Potom Pán Boh utvoril z *hlíny zeme* človeka a vdýchol do jeho nozdier dych života.

Podstatné zložky ľudskej prirodzenosti

Človek pozostáva z 2 podstatných zložiek a to z hmotného tela (prirodzené) a duchovnej duše (nadprirodzené).

Vzťah medzi prirodzeným a nadprirodzeným

1. Nadprirodzené predpokladá prirodzené
2. Nadprirodzené zdokonaľuje prirodzené

Pôvod ľudskej duše

Ľudská duchovná duša nepochádza od rodičov, ale je bezprostredne stvorená Bohom a je nesmrteľná. Keď sa pri smrti odlúči od tela nezaniká. Znova sa spojí s telom pri vzkriesení na konci sveta.

Nadprirodzené vybavenie prvých ľudí pred hriechom

a) Posväcujúca milosť

Prví rodičia pred upadnutím do hriechu boli obdarení posväcujúcou milosťou.

b) Dary - nadprirodzené

1. *Dar neporušenosti* t.j. sloboda od žiadostivosti
2. *Dar nesmrteľnosti* t.j. telesnej nesmrteľnosti
3. *Sloboda od utrpenia* PS vidí utrpenie a bolesť ako následky za hriech.
4. *Vliate vedomosti prirodzených a nadprirodzených právd*

Zlo vo svete – prečo jestvuje a ako vzniklo?

Boh nie je nijako príčinou zla vo svete. Sami slobodné stvorenia sa rozhodli ísť proti Stvoriteľovi.

a) Anjeli svojim rozhodnutím ísť proti Bohu

Títo anjeli sa menujú diabli, alebo zlí duchovia. Oni slobodnou a neodvolateľnou voľbou odmietli Boha a jeho kráľovstvo a tak zapríčinili vznik pekla. Oni už nikdy nemôžu zmeniť svoje rozhodnutie a to je pre nich peklom. Títo zlí duchovia preto závidia človeku, že on sa ešte stále môže (pokiaľ žije na svete), rozhodnúť pre Boha – že môže byť spasený. Preto nás nenávidia a pokúšajú nás, aby sme sa pridružili k ich vzbure proti Bohu.

b) Prví ľudia

Tiež sa sami slobodne – pokúšaní diablom – rozhodli neuposlúchnuť Boží príkaz. Takto prví ľudia okamžite stratili pre seba i svojich potomkov stav prvotnej svätosti – dedičný hriech.

Existencia dedičného hriechu

„Adam prijal posväcujúcu milosť nielen pre seba, ale aj pre potomstvo.“

Preto hriechom stratil posväcujúcu milosť a mimoprirodzené dary nielen pre seba, ale aj pre nás.

Dedičný hriech spočíva v neprítomnosti posväcujúcej milosti. Dedičný hriech je stav obratý o milosť. Je to hriech, ktorý sme „zdedili“, nie „spáchali“.

Prečo Boh dopúšťa zlo?

Boh pri stvorení dal ľuďom rozum a slobodnú vôľu ako 2 veľké dary. Preto teraz nechce zasahovať do našich slobodných rozhodnutí, aj keď to znamená, že my ľudia sa rozhodneme konať zlo. Upozorňuje nás ale na dôsledky nášho konania – cez svojich poslov prorokov v Starom Zákone, a cez Ježiša Krista, ktorý nám prišiel ukázať ako správne žiť.

4. VERÍM V JEŽIŠA KRISTA, JEDNORODENÉHO SYNA BOŽIEHO, NÁŠHO PÁNA

1. Ježiš

Ježiš v hebrejčine znamená: „Boh dáva spásu“. Už pri Zvestovaní mu anjel dáva ako vlastné meno Ježiš, ktoré vyjadruje zároveň Jeho totožnosť aj poslanie = On vyslobodí ľud z hriechov.

2. Kristus (Christos)

Z gréckeho prekladu hebrejského výrazu „*Mesiáš*“, čo znamená „*pomazaný*“. Stáva sa vlastným menom Ježiša len preto, že dokonale splnil Božie poslanie, ktoré toto slovo znamená.

Od mena Kristus sme dostali pomenovanie „kresťania“.

3. Jediný Boží Syn

Evanjeliá prinášajú správu o 2 slávnostných okamihoch, Krste a Premenení, keď bolo počuť hlas Otca, ktorý ho označuje ako „svojho milovaného Syna“.

4. Pán

V evanjeliách sa ľudia veľmi často obracajú k Ježišovi, nazývajú ho „Pane“. Tento titul svedčí o úcte a dôvere tých, ktorí sa približujú k Ježišovi a očakávajú od Neho pomoc a uzdravenie.

... KTORÝ SA POČAL Z DUCHA SVÄTÉHO, NARODIL SA Z MÁRIE PANNY...

Vtelenie

Cirkev nazýva „Vtelením“ skutočnosť, že *Boží Syn prijal ľudskú prirodzenosť, aby v nej uskutočnil našu spásu.* (úklon pri recitovaní tohto článku viery)

Pravý Boh a pravý človek

Zvláštna udalosť Vtelenia Božieho Syna neznamena, že Ježiš Kristus je sčasti Boh a sčasti človek. Ježiš Kristus *je pravý Boh a pravý človek.*

Má 2 prirodzenosti. Preto môže aj trpieť ako človek, nie však ako Boh, a vo chvíli utrpenia hovorí Otcovi ako človek „*Otče nech ma minie tento kalich, ale nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane...*“

Boží Syn pracoval ľudskými rukami, uvažoval ľudskou myslou, rozhodoval ľudskou vôľou, miloval ľudským srdcom. Narodiac sa z PM, naozaj sa stal jedným z nás, vo všetkom nám podobný, *okrem hriechu.*

„...Počal sa z Ducha Svätého, narodil sa z Márie Panny“

Boh Otec na to, aby Synovi-Vykupiteľovi „utvoril telo“, potreboval slobodnú spoluprácu stvorenia. Preto už od večnosti si Boh vyvolil za Matku svojho Syna izraelskú devu, mladú židovku z Nazareta v Galileji, „*pannu, zasnúbenú mužovi z rodu Dávidovho, menom Jozefovi. A meno Panny bolo Mária.*“

Aby sa Mária mohla stať Matkou Vykupiteľa, „dostala od Boha dary, dôstojné takej vznešenej úlohy“ = Nepoškvrnené počatie, t.j. že Mária bola už od svojho počatia uchránená od dedičného hriechu (pre zásluhy JK).

Mariánske dogmy:

<i>Znenie dogmy</i>	<i>Kedy vznikla?</i>	<i>Slávime ju:</i>
1. Mária je Bohorodička	- r. 431 (Efez)	- 1.január
2. Mária je panna pred i po pôrode	- r.1123.	
3. Nepoškvrnené počatie Panny Márie	- 8.12.1854	- 8.december
4. Nanebovzatie Panny Márie	- 1.11.1950	- 15.august

5. TRPEL ZA VLÁDY PONCIA PILÁTA, BOL UKRIŽOVANÝ, UMREL A BOL POCHOVANÝ

Ježiš a Izrael

Dôvody Ježišovej obžaloby boli:

1. Koná proti Zákonu

- nezachováva sobotu (lebo uzdravoval v tento deň)
- priateli sa s mýtnikmi a hriešnikmi (čo Židia nesmeli – obradná čistota)

2. Koná proti chrámu

- vraj ho chce zbúrať („zberte tento chrám a za 3 dni ho postavím“ – Jn 2,19)

3. Koná proti viere Izraela

- odpúšťanie hriechov (to môže iba Boh - Mk 2,7)

Ježišova smrť – prerozprávať (záchytné body)

JK vo štvrtok *anticipuje* (vopred naznačuje a uskutočňuje nekrvavým spôsobom) obeť, ktorú krvavým spôsobom prinesie Otcovi na Veľký piatok.

Týmto súčasne ustanovuje Eucharistiu, ako pamiatku svojej obety.

V piatok doobeda prebieha výsluch u Piláta, Herodesa i veľkňaza Kajfáša. Predpoludním ho Pilát vydá na bičovanie a na ukrižovanie. Od dvanástej do tretej hodiny popoludní je JK na kríži. Okolo tretej popoludní zomiera na kríži.

Piatok večer po západe slnka už začínala **Pascha**, preto už nesmeli byť telá zločincov na kríži. Preto vojaci „polámali nohy prvému aj druhému zločincovi“, ale Ježiš bol už mŕtvy, tak kopijou mu prebodli bok.

Pascha

(Grécky pascha, hebrejsky pe'sach = prešiel) patrí medzi hlavné židovské sviatky. Slávi sa na pamiatku vyslobodenia izraelského národa z egyptského otroctva. Teda už približne 3 500 rokov.

Názov slávnosti pripomína skutočnosť, že Anjel smrti prešiel (hebr. slovo pesach znamená "prešiel") vedľa príbytkov Izraelcov v Egypte, pretože mali veraje ("zárubňu") dvier potreté krvou baránka. Všade, kde toto znamenie nebolo, umrelo všetko prvorozené - z ľudí i zvierat.

ZOSTÚPIL K ZOSNULÝM, TRETIEHO DŇA VSTAL ZMŔTVYCH

Ježiš zostúpil k zosnulým

Miesto kam mŕtvy JK zostúpil, nazýva PS „podsvetím“, „Šeolom“, lebo tí, čo sa tam nachádzajú, sú zbavení nazerania na Boha. Je to stav všetkých ľudí (spravodlivých i zlých), ktorí zomreli pred Kristom.

Nie je to stav zatratenia ako v pekle, lebo to začalo existovať až po tom, čo JK zostúpil k zosnulým.

JK tam spravodlivých oslobodil a otvoril im brány neba. Tak konečne dosiahli nebo – videnie Boha. Pre ostatných (zlých) sa podsvetie stalo peklom.

Zmŕtvychvstanie

Je to vrcholná a podstatná pravda našej viery = 1 Kor 15,12-20

...Ak nebol Kristus vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera...

Pravda o zmŕtvychvstani

Hovorí o tom prázdny hrob, ženy, ktoré boli pri hrobe a stretli sa s Ježišom, potom sa zjavil Petrovi a aj ostatným apoštolom za zatvorenými dverami.

Apoštolí si nemohli zmŕtvychvstanie vymyslieť, lebo boli úplne sklúčení a vystrašení z jeho smrti – báli sa židov, preto sú za zatvorenými dverami. Preto neuverili ani ženám, ktoré sa vrátili od hrobu.

Keď sa Ježiš na veľkonočnú nedeľu zjaví jedenástim, „vyčíta im neveru a tvrdosť srdca, že neuverili tým, čo Ho videli vzkrieseného“ (Mk 16,14).

6. VYSTÚPIL NA NEBESIA, SEDÍ PO PRAVICI BOHA OTCA VŠEMOHÚCEHO

Nanebovstúpenie Pána

Po zmŕtvychvstaní sa 40 dní zjavoval apoštolom a ostatným učeníkom vo svojom oslávenom tele s výzorom obvyčajnej ľudskej prirodzenosti.

Potom zhromaždil apoštolov, dáva im posledné príkazy a vystupuje na nebesia. (Mt 28,16-20)

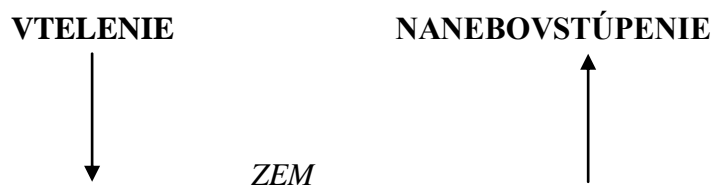
Príkazy sú: „Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal.“

Kristus sedí po pravici Otca

Pravicou Otca rozumieme slávu a veľbu Božstva, v ktorej JK ako Boží Syn, je teraz Kráľom.

Počnúc týmto okamihom sa apoštolí stali svedkami „Kráľovstva, ktorému nebude konca“.

Posledné Ježišovo zjavenie sa končí nezvratným vstupom Jeho človečenstva do Božej slávy, ktorú symbolizuje oblak a nebo, kde odvtedy sedí po Božej pravici.

Táto posledná etapa (nanebovstúpenie) zostáva tesne spätá s prvou, to znamená so zostúpením z neba, ktoré sa uskutočnilo vo Vtelení.

ODTIAĽ PRÍDE SÚDIŤ ŽIVÝCH I MŔTVYCH

Čo sa uskutoční pri druhom Pánovom príchode v sláve (parúzii)?

Pri parúzii (druhý príchod Krista) sa uskutoční konečné Božie víťazstvo nad zlom a posledný súd.

Čas druhého príchodu

Ježiš neoznámil tento čas: „Ale o tom dni a tej hodine nevie nik, ani anjeli v nebi, ani Syn, iba Otec.“ (Mk 13,32) Boli už mnohé sekty, ktoré predpovedali čas konca sveta – neúspešne.

Posledný súd

Keď na konci časov príde oslávený Kristus súdiť živých a mŕtvych, každého človeka odmení podľa jeho skutkov a podľa toho, ako prijal alebo odmietol milosť.

Lebo Syn človeka príde v sláve svojho Otca so svojimi anjeli a vtedy odplatí každému podľa jeho skutkov. (Mt 16,27)

Cieľom druhého príchodu je vzkriesenie z mŕtvych a spravodlivá odplata. (Mt 25,31-46)

7. VERÍM V DUCHA SVÄTÉHO

Kto je Duch Svätý?

DS je tretia božská osoba, opravdivý Boh s Otcom i Synom.

DS je neviditeľný, ale my ho poznávame prostredníctvom jeho činnosti, keď nám zjavuje Slovo a pôsobí v Cirkvi.

Aké sú pomenovania a symboly DS?

Pomenovania: Tešiteľ, Duch pravdy, Kristov Duch, Pánov Duch, Boží Duch, prisľúbený Duch.

Symboly:

- oheň (ktorý všetko pretvára - Turíce),
- oblak (ktorý zahaľuje – Premenenie na hore),
- holubica (pri krste JK)

Kedy poslal JK Cirkvi DS?

JK poslal svojej Cirkvi DS 10-teho dňa po svojom nanebovstúpení. Pamiatku zoslania DS slávime každoročne na Turíce. Je to 50-ty deň po Veľkej noci a 10-ty deň po sviatku Nanebovstúpenia Pána.

Prečo ho poslal?

Aby v Cirkvi a v ľudských dušiach účinkoval.

Ako účinkuje v Cirkvi?

Vyučuje ju a riadi.

Ako účinkuje v ľudských dušiach?

V ľudských dušiach účinkuje DS tak, že ich posilňuje a posväcuje.

Posilňuje = milosťou pomáhajúcou.

Posväcuje = milosťou posväčujúcou.

+ 7 darov, ktorými ich nakloňuje, aby poslúchali jeho vnuknutia.

Ktoré sú dary DS?

- Múdrost' ➤ Poznanie
- Rozum ➤ Nábožnosť
- Rada ➤ Bázeň Božia
- Sila

Mimoriadne dary Ducha Svätého voláme charizmy. ***160

Dary DS privádzajú do ľudskej duše milosť, ktorá ovplyvňuje ľudské konanie ku konaniu dobra.

Ktoré sú ovocie DS? – Gal 5,22

1. Opozíciu k láske a láske
2. Pochybovanie a dôvera
3. Odporovať a pokajnej zjavenej pravde
4. Závidieť bližným a Božiu milosť
5. Zatvrdiť si srdce proti spasiteľnému zriadeniu
6. Tvrdosť a zúfalosť v nejakých veciach

8. VERÍM V SVÄTÚ CIRKEV KATOLÍCKU

Definícia Cirkvi

Cirkev je spoločenstvo ľudí veriacich v Boha + v Ježiša Krista + ktorí sú pokrstení + uznávajú pápeža za viditeľnú hlavu Cirkvi. (***)pozri obrázok)

Založenie a poslanie Cirkvi

Cirkev založil JK a to postupne:

1. vyvolil si 12 apoštolov
2. zjavoval ľuďom Božiu pravdu a spásu
3. po svojej smrti a zmŕtvychvstaní zoslal DS a tak bol zavŕšený vznik Cirkvi.

Za viditeľnú hlavu Cirkvi ustanovil JK svätého Petra apoštola.

Viditeľnou hlavou Cirkvi po smrti svätého Petra apoštola je jeho nástupca, rímsky biskup – pápež.

Poslaním Cirkvi je ohlasovať vo všetkých národoch Božie kráľovstvo, ktoré ustanovil JK.

Cirkev je božsko – ľudská ustanovizeň

Božská - lebo ju ustanovil JK, ktorý je Boh

Ľudská - lebo ju tvoria ľudia so svojimi slabosťami a chybami

Aká je územná štruktúra Cirkvi?

Sú to: provincia, arcidiecéza, diecéza, dekanát, farnosť, filiálka. (***)pozri obrázok)

Aká je personálna štruktúra Cirkvi? Hierarcia v Cirkvi.

Sú to: pápež, biskupi, kňaz, kaplán, diakon. (***)pozri obrázok)

SLUŽBY V CIRKVI

JK ustanovil „monarchickú“ Cirkev. (Monarchia je spoločenské zriadenie, kde je moc sústredená v rukách jedného). Cirkev teda nie je demokratická, kde si každý hovorí a koná čo chce, ale platí v nej zásada poslušnosti predstaveným.

Pápež a biskupi

Pápež je rímsky biskup, nástupca svätého Petra, zástupca JK na zemi a hlava všetkých biskupov.

Ako pastier celej Cirkvi má nad ňou plnú, najvyššiu a univerzálnu moc (vo veciach viery a mravov).

Biskupi majú v spojení s pápežom povinnosť hlásať evanjelium ako autentickí svedkovia apoštolskej viery.

Súčasný pápež sa menuje Benedikt XVI., vlastným menom Jozef Ratzinger. Pochádza z Nemecka.

Mená biskupov košickej arcidiecézy sú:

Mons. Alojz Tkáč, arcibiskup
Mons. Bernard Bober, pomocný biskup
Mons. Stanislav Stolárík, pomocný biskup

Kňazi a diakoni

Kňazi sú pomocníkmi biskupov. Ich kňazská moc je odvodená od biskupov. Kňazi môžu konať kňazskú službu a hlásať Božie slovo iba z poverenia biskupa.

Diakoni sú pomocníci kňazov a služobníci Slova.

Laici

Od krstu sú nositeľmi všeobecného kňazstva.

9. ZNÁMKY CIRKVI

Pravosť Kristovej Cirkvi charakterizujú 4 známky:

JEDNA

SVÄTÁ

KATOLÍCKA

APOŠTOLSKÁ

Prečo je Cirkev „Jedna – Jednotná“?

Cirkev je jedna, lebo má pôvod a vzor v jednote jedného Boha, lebo jej zakladateľom a hlavou je JK, ktorý obnovuje jednotu všetkých národov.

- Cirkev má len jednu **hlavu** (pápeža)
- Má jednotné **učenie**
- Vždy a všade vysluhuje tie isté **sviatosti**
- Vždy a všade obetuje Bohu tú istú **obetu**

Prečo je Cirkev „svätá“?

Cirkev je svätá, lebo jej pôvodcom je presvätý Boh. Cirkev má aj úlohu viesť ľudí k svätosti, preto ju svätý pôvodca vystrojil aj svätými prostriedkami.

- Má svätého **zakladateľa** – Ježiša Krista
- Jej **učenie** je sväté
- Má **prostriedky** na posväcovanie duší
- Je **chrámom DS**, ktorý v nej pôsobí

Prečo je Cirkev „katolícka“?

Slovo katolícky znamená všeobecný. Katolikos (gr.) = všeobecný, celý, úplný

Cirkev je katolícka, lebo je poslaná ku všetkým národom.

JK povedal apoštolom: „*Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal.*“ (Mt 28,19-20)

- JK ich posielal **ku všetkým** národom (nie iba ku niektorým)
- Chce **aby učili všetko** čo im zveril (nie iba niečo)

Prečo je Cirkev „apoštolská“?

Slovo apoštol je z gréčtiny „apostolos“ – poslaný. Tak sa nazývali tí, čo mali splniť Ježišov príkaz.

Cirkev je teda apoštolská:

- pre svoj **pôvod** = lebo je postavená na základe apoštolov
- pre svoje **učenie** = lebo hlása učenie apoštolov, ktoré dostali od JK
- pre svoju **štruktúru** = lebo ju apoštoli spravujú cez nástupcov – biskupov

Mená apoštolov:

1. Šimon, zvaný Peter	8. Matúš (evanjelista)
2. Ondrej (Petrov brat)	9. Jakub Alfejev
3. Jakub Zebedejov	10. Júda Tadeáš
4. Ján (evanjelista, brat Jakuba)	11. Šimon Kananejský
5. Filip	12. Judáš Iškariotský
6. Bartolomej	13. Matej
7. Tomáš	14. Pavol (apoštol národov)

10. VERÍM V SPOLOČENSTVO SVÄTÝCH

Čo označuje výraz „spoločenstvo svätých“?

Slová „spoločenstvo svätých“ znamenajú, že všetci členovia Cirkvi, či sa nachádzajú na tomto, či na druhom svete, sú duchovne spojení a preto jeden druhému môžu duchovne pomáhať. Podľa toho spoločenstvo svätých delíme na:

1. Cirkev oslávená (svätí v nebi)
2. Cirkev trpiaca (duše v očistci)
3. Cirkev putujúca (ľudia na zemi)

Ad 1) Cirkev oslávená

Oroduje za nás u Boha a my v nich máme žiarivé vzory svätosti.

Ad 2) Cirkev trpiaca

Je v stave očisťovania od hriechov a trestov. S oslávenou Cirkvou majú spoločnú milosť posväcujúcu – nemôžu už páchať hriechy. Vzťah k nim chápeme ako spoločenstvo so zosnulými. Môžeme a máme im pomáhať modlitbou, odpustkami a hlavne obetou sv. omše. Táto trpiaca Cirkev je odkázaná na nás a na orodovanie svätých v nebi.

Zosnulí trpiaci v zatratení (pekle) nepatria do Cirkvi trpiacej, lebo sami sa rozhodli proti Bohu. Preto im nemôžeme nijako pomôcť, ani keby sme chceli.

Ad 3) Cirkev putujúca

Pomáha Cirkvi trpiacej modlitbami a obetami.

Členovia Cirkvi putujúcej si môžu pomáhať aj navzájom na ceste spásy (modlitby, obety, sv. omše, dobré skutky...)

(***pozri obrázok)

VERÍM V ODPUSTENIE HRIECHOV

Odpustenie hriechov – dedičný + osobné

Táto pravda viery nás učí, že v Cirkvi nám môžu byť odpustené všetky hriechy.

- ⇒ Dedičný hriech a hriechy spáchané pred krstom sa nám odpustia pri krste.
- ⇒ Hriechy spáchané po krste sa nám odpúšťajú vo sviatosti zmierenia.

Odkiaľ má Cirkev moc odpúšťať hriechy?

Je to poslanie a moc, ktorú jej udelil JK: „Prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané.“ (Jn 20,22-23)

Náuka o odpustení hriechov

- Existuje hriech ťažký a ľahký. JK dal Cirkvi moc odpúšťať všetky hriechy.
- Neexistuje hriech, ktorý by Boh nedokázal odpustiť (toto mi Boh neodpustí...)
- Pozor na požiadavku v modlitbe Otčenáš (odpusť nám, ako i my odpúšťame)
- Odpustenie nie je možné bez prejavu ľútosti človeka (ľútosť dokonalá a nedokonalá)

11. VERÍM VO VZKRIESENIE TELA A V ŽIVOT VEČNÝ

Čo znamená „vzkriesenie tela“?

Vzkriesenie tela znamená, že po smrti nebude žiť len nesmrteľná duša, ale znova ožijú aj naše smrteľné telá.

Veriť vo vzkriesenie mŕtvych bolo podstatným prvkom kresťanskej viery už od jej začiatkov.

Čo znamená „vstať z mŕtvych“? Ako to bude?

Duša sa opäť spojí so svojim osláveným telom.

Toto „ako“ (spôsob, akým sa odohrá vzkriesenie) prevyšuje našu predstavu a naše chápanie.

(T. Akvinský – vzkriesení vstaneme ako mladí v najlepšom veku)

Tieto telá potom už budú nesmrteľné a oslávené. Už u nich nikdy nenastane odlúčenie duše od tela.

Aj u zatratených budú telá nesmrteľné (ale nie oslávené), a budú v stave večného utrpenia.

Kto vstane z mŕtvych?

Všetci ľudia, ktorí zomreli: „*Tí, čo robili dobre, budú vzkriesení pre život, a tí, čo páchali zlo, budú vzkriesení na odsúdenie*“ (Jn 5, 29).

Kedy?

Definitívne „v posledný deň“, „na konci sveta“. (Jn 6, 39.44.54)

A vôľa toho, ktorý ma poslal, je, aby som nestratil nič z toho, čo mi dal, ale aby som všetko vzkriesil v posledný deň.

Vzkriesenie mŕtvych je úzko spojené s Kristovým druhým príchodom (parúziou).

ŽIVOT VEČNÝ

Čo je večný život?

Je to život, ktorý má začiatok, ale nemá koniec. Začne hneď po smrti, a po osobitnom súde človeka.

Posledný súd

Posledný súd bude spočívať v konečnom rozsudku a určení pre blažený život, alebo večné zatratenie. Hneď po poslednom súde aj vzkriesené telo bude mať účasť na odplate, ktorú dostala duša na osobitnom súde.

Posledný súd nastane na konci sveta, ktorého čas pozná iba Otec.

(***pozri obrázok)

Čo znamená slovo „Amen“?

Slovo „Amen“ znamená „tak je“ alebo „tak nech sa stane“.

Slovo „Amen“ má význam prisvedčenia alebo súhlasu.